

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 7.2.2001
COM (2001) 79 definitief
DEEL I

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

**HET VERWEZENLIJKEN VAN HET POTENTIEEL VAN DE
EUROPESE UNIE: HET CONSOLIDEREN EN UITBREIDEN VAN DE
STRATEGIE VAN LISSABON**

**Bijdrage van de Europese Commissie voor de Europese Raad te Stockholm
op 23-24 maart 2001**

SAMENVATTING

De Europese Raad heeft te Lissabon een **ambitieuze strategie voor verandering** bepaald, die erop gericht is de Europese Unie tegen 2010 om te vormen tot "*de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie in de wereld, in staat tot duurzame economische groei, met meer en betere banen en grotere maatschappelijke solidariteit.*"

Te Lissabon werd de Europese Raad uitgenodigd om ieder voorjaar bijeen te komen om economische en sociale kwesties te bespreken, tegen de achtergrond van het strategische doel van de Europese Unie. Dit verslag sluit aan bij het mandaat van Lissabon. Het schetst een beeld van de vooruitgang sindsdien, op basis van de met de lidstaten overeengekomen economische en sociale indicatoren. Het geeft aan welke beslissingen en acties in de komende 12 maanden noodzakelijk zullen zijn om **de strategie van Lissabon te consolideren en uit te breiden**, en resultaten te behalen. De Europese Raad van Stockholm zal de noodzakelijke impuls moeten geven om te verzekeren dat deze beslissingen inderdaad genomen worden.

2000 is een goed jaar geweest voor de economie van de Europese Unie. Regeringen en bedrijven hebben geprofiteerd van sterke groei, blijvend lage inflatie en gezonde overheidsfinanciën. Er zijn ongeveer **2,5 miljoen nieuwe banen** gecreëerd, waarvan meer dan twee derde door vrouwen is bezet.

Ook ten aanzien van het beleid zijn **aanmerkelijke successen** geboekt; de Commissie heeft actie ondernomen op alle terreinen waar dat te Lissabon verlangd werd. Maar op bepaalde terreinen is de vooruitgang te traag geweest, namelijk daar waar belangrijke voorstellen van de Commissie vertraagd of verwaterd dreigen te worden om uiteenlopende redenen, waaronder gebrek aan politieke wil.

Aan het einde van het jaar was de werkloosheid aanzienlijk gedaald, de euro had zich hersteld, en de economie had de schok van de stijging van de olieprijs en de turbulentie op de aandelenmarkten doorstaan. De economie zal naar het zich laat aanzien in een gestaag tempo blijven groeien in de komende jaren. De laatste voorbereidingen voor de invoering van de euro zijn gaande, en de overeenkomst van Nice over institutionele hervormingen heeft de weg vrijgemaakt voor uitbreiding. Dit alles wijst er sterk op dat de te Lissabon uitgezette route de juiste is.

Maar de Europese Unie kan zich geen zelfgenoegzaamheid veroorloven. Onze relatieve economische kracht moet gebruikt worden om **het tempo van moeilijke hervormingen op te voeren, niet als excuus om ze te**

vertragen. Ondanks de geboekte vooruitgang zal doortastende actie nodig zijn om het strategische doel van de EU te bereiken:

- **Werkgelegenheid.** Hoewel er nieuwe banen zijn gecreëerd, zijn er momenteel nog 14 miljoen werklozen. De algemene arbeidsdeelname in de EU ligt nog ver onder de te Lissabon bepaalde doelen, en er is nog niet veel gedaan aan het bepalen van overeenkomstige doelen op nationaal niveau. Er zijn tekenen van arbeidstekorten en vaardigheidskloven die ons vermogen tot verdere groei dreigen te beperken. En er zijn nog te veel belemmeringen die mensen ervan weerhouden om te gaan werken, of hun mobiliteit beperken wanneer zij werken.
- **Economische hervormingen.** Hoewel er vooruitgang is geboekt met economische hervormingen, moeten de inspanningen om essentiële sectoren van de economie (telecommunicatie, energie, vervoer, postdiensten, overheidsopdrachten) te liberaliseren, worden voortgezet. Er is nog steeds geen interne markt voor diensten. Ad hoc- en sectoriële overheidssteun komt nog te vaak voor. De integratie van financiële markten en grensoverschrijdende investeringen worden belemmerd door de omslachtige regulering van de sector; het aanbod van durfkapitaal is nauwelijks een derde van wat elders beschikbaar is, en onvoldoende gericht op financiering in de eerste fase.
- **Onderzoek en innovatie in de kennismaatschappij.** Bedrijven in de Europese Unie investeren nog steeds minder in nieuwe technologieën en onderzoek dan hun concurrenten in de Verenigde Staten, en dat is één van de factoren die de achterstand inzake productiviteit en innovatie verklaren, ondanks onze rijkdom aan deskundigheid en talent. Het patenteren van goede ideeën is nog steeds nationaal geregeld en te kostbaar. Er dient meer gedaan te worden aan het bijeenbrengen van onderzoeks- en zakelijk talent en financiële vaardigheden – met name met betrekking tot "speerpunttechnologieën". Bovendien zijn het bedrijfsleven, de burgers en de regeringen nog te langzaam met het overschakelen op de nieuwe *e*-economie.
- **Maatschappelijke solidariteit/sociale cohesie.** Armoede en uitsluiting bestaan nog steeds binnen de Europese Unie, en worden nog verergerd door aanzienlijke regionale verschillen in werkgelegenheid en levensstandaard. De stelsels van sociale bescherming moeten gemoderniseerd en verbeterd worden. Met het oog op de vergrijzing van de bevolking moeten nu al inspanningen worden verricht om te verzekeren dat pensioenen duurzaam verzekerd zijn en dat de gezondheidszorg voorbereid is op een veranderende behoefte aan zorg.

Om deze problemen aan te pakken is actie op **tien prioritaire terreinen** vereist.

De op de afzonderlijke terreinen voorgestelde acties vormen een **geïntegreerde aanpak met wederzijdse ondersteuning**. De acties zullen in de komende tien jaar de strategie van Lissabon in de realiteit omzetten. Dit zal moeilijke beslissingen met zich brengen en politieke wil en visie vereisen. Maar als de Europese Unie inderdaad op al deze terreinen vooruitgang kan boeken, zullen wij een bijdrage leveren aan de **ontwikkeling en ontplooiing van het volledige potentieel van de Europese Unie**.

TIEN TERREINEN VOOR BESLISSINGEN VOOR STOCKHOLM

- (1) **Meer en betere banen**
- (2) **Nieuwe Europese arbeidsmarkten – open voor allen, met toegang voor allen**
- (3) **Economische hervormingen inzake goederen en diensten**
- (4) **Geïntegreerde financiële markten**
- (5) **Een passend regelgevend kader**
- (6) **e-Europe 2002**
- (7) **De IT-vaardigheidskloof**
- (8) **Onderzoek, innovatie en ondernemersgeest**
- (9) **Speerpunttechnologieën**
- (10) **Doelmatige sociale bescherming voor een vergrijzende bevolking**

INHOUD

SAMENVATTING.....	2
I LISSABON – EEN JAAR LATER.....	6
II DE ECONOMISCHE EN SOCIALE CONTEXT.....	7
III DE WEG VOORUIT IN 2001	10
1. Meer en betere banen.....	11
2. Nieuwe Europese arbeidsmarkten – open en gemakkelijk toegankelijk voor iedereen	13
3. Economische hervormingen voor goederen en diensten	14
4. Geïntegreerde financiële markten.....	17
5. Het juiste regelgevende kader	19
6. <i>e-Europe</i> 2002.....	20
7. De IT-vaardigheidskloof.....	23
8. Onderzoek, innovatie en ondernemersgeest.....	24
9. Speerpunttechnologieën.....	26
10. Effectieve sociale bescherming voor een vergrijzende bevolking	29
IV VAN STOCKHOLM NAAR GÖTEBORG: HET TOEVOEGEN VAN EEN DIMENSIE VAN DUURZAAMHEID	31
V HET INSTANDHOUDEN VAN DE DYNAMIEK	32

Bijlage 1: Vooruitgang van het beleid

Bijlage 2: Structurele indicatoren

I LISSABON – EEN JAAR LATER

Lissabon leidde tot een gemeenschappelijke visie op het transformeren van economie en samenleving van de EU

Een jaar geleden hebben de staatshoofden en regeringsleiders samen met de Commissie te Lissabon een strategie voor verandering voor de komende tien jaar bepaald. Tegen de achtergrond van een zich ontwikkelende kennismaatschappij hebben zij een gemeenschappelijke visie op de economische en sociale ontwikkeling van de Europese Unie geformuleerd. Een visie die beoogt de economie en de samenleving te transformeren door mensen en ideeën in het middelpunt te plaatsen, een visie van vernieuwing en ondernemingszin.

De Commissie heeft haar werk gedaan

De Commissie is onverwijld begonnen deze strategie in praktijk te brengen. Het heeft alle verlangde acties ondernomen¹. Een jaar na Lissabon blijft de daar bepaalde strategie nog steeds de juiste weg. In dit verslag geeft de Commissie aan waar vooruitgang geboekt is, aan de hand van de met de Raad overeengekomen "Lissabon-indicatoren"². Maar er wordt ook gewezen op de terreinen - met name **nieuwe Europese arbeidsmarkten, geïntegreerde financiële markten, en "speerpunttechnologieën"** - waar de actie versneld of uitgebreid dient te worden.

Een cultuur van economische dynamiek en sociale vernieuwing

De kern van de strategie van Lissabon is versterking van het concurrentievermogen, het streven naar volledige werkgelegenheid en het bevorderen van maatschappelijke solidariteit, waardoor een **cultuur van economische dynamiek en sociale vernieuwing** geënt moet worden op de bereikte economische stabiliteit.

Lissabon biedt een geïntegreerde strategie voor succes

Voor de verwezenlijking van deze doelstelling is een **geïntegreerde aanpak** nodig: parallelle actie op een reeks van op elkaar aansluitende terreinen, om een "virtuous cycle" in gang te zetten van meer en betere banen, versnelde economische hervormingen, het actief verwelkomen van vernieuwing en de kennismaatschappij, en het versterken van maatschappelijke solidariteit.

Dit was de te Lissabon bepaalde aanpak. Er moeten nu besluiten genomen worden om deze strategie te consolideren en uit te breiden om het **volledige potentieel van de Europese Unie** te verwezenlijken in de komende tien jaar.

¹ Een overzicht van door de Commissie gelanceerde nieuwe beleids- en wetgevende initiatieven, en van goedgekeurde wetgeving en andere andere initiatieven, is in de bijlagen opgenomen.

² De volledige lijst van structurele indicatoren is in de bijlagen opgenomen

II DE ECONOMISCHE EN SOCIALE CONTEXT

2000 was een goed jaar voor de Europese economie. De realiteit van de gemeenschappelijke munt en de gevolgen daarvan, met name de noodzaak van meer coördinatie van het economisch beleid, worden langzaam duidelijk. Er wordt gewerkt aan de verbetering van deze coördinatie, waardoor die effectiever moet worden en moet kunnen bijdragen tot de juiste beleidsmix. De convergentie van de economische cyclus in de Europese Unie neemt zichtbaar toe.

Ongeveer 2,5 miljoen nieuwe banen

Regeringen en bedrijven hebben geprofiteerd van sterke economische groei, blijvend lage inflatie en gezonde overheidsfinanciën. Er zijn ongeveer **2,5 miljoen nieuwe banen** gecreëerd, waarvan meer dan twee derde door vrouwen is bezet. De Europese Unie plukt nu de vruchten van een geïntegreerde interne markt, van een goed monetair en fiscaal beleid, en van de toenemende effectiviteit van het werkgelegenheids- en cohesiebeleid.

Stockholm moet een impuls geven voor de Globale Richtsnoeren voor het economisch beleid

Op voorwaarde dat de lidstaten op de middellange termijn de doelstellingen van inflatiebeheersing en verbetering van de kwaliteit van de overheidsfinanciën nastreven, zal deze vooruitgang in de komende jaren aanhouden. Verbetering van de kwaliteit van de overheidsfinanciën is een moeilijke taak, maar het potentiële rendement is groot³. De Europese Raad van Stockholm moet het gunstige macro-economische kader handhaven en verder verbeteren, zodat het verder kan bijdragen tot een dynamisch en solidair Europa. De komende Globale Richtsnoeren voor het economisch beleid voor 2001 dienen deze keuze te weerspiegelen.

Economische hervormingen als aanvulling op gunstige macro-economische voorwaarden

Gunstige macro-economische voorwaarden zijn aangevuld door continue economische en structurele hervormingen op zowel nationaal als Europees niveau, en door de geleidelijke totstandkoming van de kennismaatschappij.

De eerste effecten op de economische prestaties van de Europese Unie van nieuwe acties naar aanleiding van Lissabon zullen voorlopig nog niet meetbaar zijn, maar er zijn al aanzienlijke beleidssuccessen op Europees niveau geweest – naast enkele terreinen waar de vooruitgang te langzaam was.

³ De communautaire instrumenten voor de coördinatie van het economisch beleid moeten de lidstaten helpen om, naast het voortzetten van hun inspanningen om de staatsschuld terug te dringen, belasting- en uitkeringsstelsels werkgelegenheidsvriendelijker te maken, O&O, innovatie en IT te ondersteunen, en pensioenstelsels voor een vergrijzende bevolking voor te bereiden.

ER ZIJN BELANGRIJKE SUCCESSEN GEWEEST SINDS LISSABON.....

- ✓ Belangrijke instrumenten van het economische en werkgelegenheidsbeleid zijn herzien in het licht van de te Lissabon geformuleerde doelen, met name de **Globale Richtsnoeren voor het Economisch Beleid** voor 2000, het Verslag over het functioneren van de interne markt ("het **Cardiff-Verslag**") en de **Werkgelegenheidsrichtsnoeren voor 2001**.
- ✓ Er is overeenstemming bereikt over een algemeen regelgevend kader voor **elektronische handel**, alsmede over regels voor grensoverschrijdende geschillen en de uitgifte van "**elektronisch geld**". De uitvoer van encryptieproducten binnen en naar buiten de Europese Unie is verder geliberaliseerd.
- ✓ **Meer concurrentie voor lokale telecomdiensten** zal het gevolg zijn van nieuwe regels betreffende "local loop unbundling", die volgens schema in januari 2001 ingevoerd zullen worden. Daardoor zullen de kosten van internetgebruik dalen.
- ✓ Na meer dan 30 jaar onderhandelen is overeenstemming bereikt over regelingen waardoor ondernemingen met het statuut van **Europese vennootschap** kunnen opereren, en ook over regelingen betreffende de rechten en plichten van de werknemers daarvan. Volgens de plannen zullen deze in het voorjaar formeel goedgekeurd worden.
- ✓ Na moeizame onderhandelingen is ook vooruitgang geboekt met betrekking tot het zogenaamde **belastingpakket**.
- ✓ De Commissie heeft haar **Mededeling betreffende diensten van algemeen belang** van 1996 bijgewerkt om de betrokken organisaties meer rechtszekerheid te bieden.
- ✓ Het **eerste stadium van de liberalisering van de spoorwegen** loopt, na goedkeuring van regels die moeten verzekeren dat tegen 2008 het internationale vrachtvervoer over het gehele Europese netwerk is opgesteld.
- ✓ De **Europese sociale agenda**, waarin wordt aangegeven hoe de te Lissabon bepaalde sociale doelstellingen verwezenlijkt zullen worden, is goedgekeurd door de Europese Raad van Nice. Ook werd er een **strategie inzake sociale uitsluiting** goedgekeurd waardoor de open coördinatiemethode ook tot dit terrein wordt uitgebreid, met name door nationale actieplannen die de lidstaten tegen juli 2001 opgesteld moeten hebben.
- ✓ Vooruitgang is verder geboekt met de goedkeuring van twee richtlijnen ter bestrijding van **discriminatie**, en er is overeenstemming bereikt over een raamwerkstrategie en een actieplan op het terrein van **gelijke kansen**.
- ✓ De **Europese Investeringsbank heeft meer dan 2 miljard €** van de in zijn Innovatie 2000-Initiatief aangekondigde 12-15 miljard € gereserveerd voor het heroriënteren van zijn leningen in de richting van ondersteuning van de kennismaatschappij. Op nationaal niveau zal in de komende zes jaar tenminste **6 miljard € aan middelen van de Structuurfondsen** besteed worden aan investeringen in verband met de kennismaatschappij en *e-Europe*.
- ✓ Er wordt gewerkt aan een tienvoudige **versnelling van de netwerken die leidende onderzoekcentra** in 30 Europese landen met elkaar verbinden, met ondersteuning ten bedrage van 80 miljoen € van communautaire onderzoekfondsen.

MAAR ER ZIJN OOK TERREINEN GEWEEST WAAR DE VOORUITGANG TE LANGZAAM WAS....

- ✘ De discussie binnen de Raad over **postdiensten** is voor het moment vastgelopen, en er is onvoldoende vooruitgang geboekt ten aanzien van nieuwe regels voor de **marketing op afstand van financiële diensten**. Het voorstel betreffende **overnames** dreigt verdere vertraging op te lopen.
- ✘ Ondanks ambitieuze voorstellen is nog te weinig vooruitgang geboekt met betrekking tot nieuwe **regels voor overheidsopdrachten** en het **Gemeenschapsoctrooi**, waardoor de in Lissabon overeengekomen termijnen in het gedrang dreigen te komen.
- ✘ Bij gebrek aan politieke consensus is er geen overeenstemming bereikt over de structuur voor de tweede fase van **GALILEO**.
- ✘ De **liberalisering van gas en electriciteit** is in bepaalde lidstaten nog niet volledig ten uitvoer gelegd en toegepast.
- ✘ Ondanks de succesvolle liberalisering van het internationale vrachtvervoer per spoor blijft **het vervoer van passagiers en binnenlands goederenvervoer per spoor** een moeilijk thema.
- ✘ Er is onvoldoende vooruitgang geboekt met betrekking tot de Europese Werkgelegenheidsstrategie ten aanzien van **levenslang leren**, met name wat het bepalen van de nationale doelen betreft.

De slowdown in de VS mag geen reden zijn om hier beslissingen uit te stellen

Hoewel de vooruitzichten over het algemeen gunstig zijn, is dit geen tijd voor zelfvoldaanheid. De relatieve economische kracht van de Europese Unie in vergelijking met het vertragende tempo van de Verenigde Staten mag niet als excuus gebruikt worden om noodzakelijke structurele hervormingen uit te stellen.

De Unie moet gebruik maken van deze "window of opportunity"

De Europese Unie moet nu bepaalde beslissingen nemen om in de komende jaren een groeidividend te behalen, en om de buffer van de gezonde economie te gebruiken om de gevolgen van hervormingen op te vangen. De in het verleden begane fout het tempo van de economische hervorming te vertragen als het goed gaat met de economie, mag niet worden herhaald. Indien niet energiek verder aan structurele en sociale verandering wordt gewerkt, kan het vooruitzicht van duurzame groei, verder dalende werkloosheid en meer cohesie ernstig in gevaar komen.

De strategie van Lissabon heeft consequenties voor veel beleidsterreinen

Het voortzetten van de strategie van Lissabon in 2001 is in meer opzichten van belang. Het zal ook een steun in de rug zijn voor de euro tijdens het treffen van de laatste voorbereidingen voor de invoering ervan in de landen van de eurozone. Het kan mede een stimulans zijn voor de ontwikkeling van een open en sterk systeem van regels voor de wereldhandel, als een aanvulling op de economische en sociale hervormingen binnen de Europese Unie. Iedere agenda voor handelsbesprekingen zou geïnspireerd moeten zijn op de doelstellingen en methoden die te Lissabon zijn bepaald. Een sterke economie zal ook

een essentiële component zijn bij de voorbereiding van de uitbreiding. Ook de kandidaatlanden dienen de strategie van Lissabon te onderschrijven, en dienen waar mogelijk de termijnen en doelstellingen die de Europese Unie heeft bepaald over te nemen.

III DE WEG VOORUIT IN 2001

Stockholm moet de balans opmaken van de geboekte vooruitgang en een nieuwe impuls geven

Te Stockholm zal de Europese Raad gelegenheid hebben om de balans op te maken, prioriteiten te bepalen, en nieuwe uitdagingen te bespreken. De Raad zal moeten vaststellen welke beslissingen in de komende 12 maanden genomen zullen moeten worden om de strategie van Lissabon verder in de praktijk te realiseren.

Tien elkaar wederzijds versterkende en geïntegreerde prioriteiten

De tien prioritaire actieterranen voor 2001 die de Commissie heeft aangegeven, vormen tezamen een geïntegreerde reactie. De voorgestelde acties versterken elkaar wederzijds. Zij maken gebruik van **macro-economische stabiliteit, economische en sociale hervormingen, geïntegreerde financiële markten, het juiste regelgevende kader, en de bredere aanvaarding van de e-economie**, om een **gunstig klimaat voor onderzoek, innovatie en ondernemingsgeest** te creëren. Een klimaat waarin ideeën en investeringen, met name in de kenniseconomie, worden omgezet in nieuwe producten en diensten, en de **productiviteit** wordt gestimuleerd. Een klimaat dat groei en concurrentievermogen bevordert, **meer en betere banen** helpt creëren, en de **sociale en regionale cohesie** bevordert.

Nieuwe banen zullen echter onbezet blijven tenzij de Europese Unie meer investeert in **onderwijs en vaardigheden**, de belasting- en uitkeringsstelsels verder hervormt, en de **mobilititeit van de werkenden** in de zich ontwikkelende "**nieuwe Europese arbeidsmarkten**" aanmoedigt.

De ontwikkeling van de kennismaatschappij en van "**speerpuntechnologieën**" zal worden afgeremd tenzij de **digitale vaardigheidskloof** wordt gedicht, er meer wordt geïnvesteerd in **innovatie en onderzoek**, en er een **regelgevend kader** wordt ingevoerd dat het vertrouwen van het publiek verzekert, een en ander ondersteund door een ruim aanbod van durfkapitaal voor startende ondernemingen.

Het **stimuleren van maatschappelijke solidariteit** en het **moderniseren van de stelsels van sociale bescherming** in antwoord op een veranderende economie en een vergrijzende bevolking zal niet goed mogelijk zijn zonder een sterke economie om deze veranderingen te

kunnen bekostigen, en **overheidsfinanciën** die op langere termijn gezond kunnen blijven.

De Commissie beveelt dan ook de volgende actieterreinen aan voor goedkeuring door de Europese Raad van Stockholm :

1. Meer en betere banen

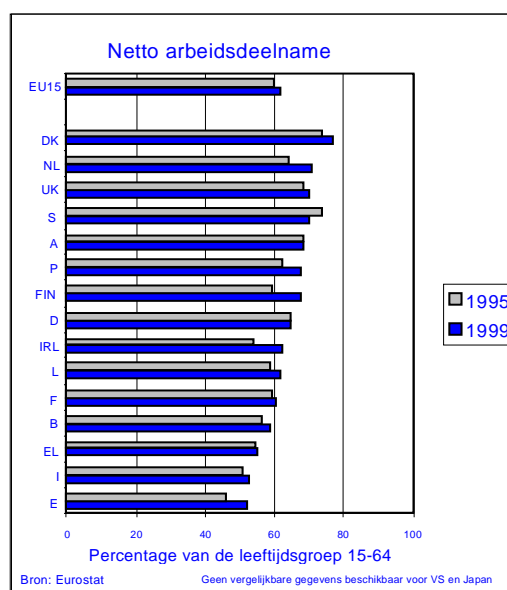
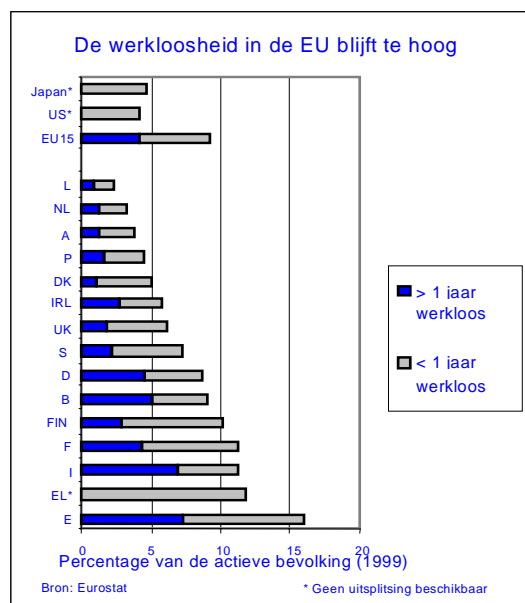
Naar het doel van volledige werkgelegenheid

Het streven naar **volledige werkgelegenheid** is een centraal element van de strategie van Lissabon. Het is een belangrijk middel om maatschappelijke betrokkenheid te stimuleren. De Europese Unie wordt geconfronteerd met twee uitdagingen. Zij moet de algemene arbeidsdeelname opvoeren, maar vooral ook die van vrouwen. De betreffende cijfers zijn te laag in vergelijking met de voornaamste concurrenten van de Unie. Ook de bestrijding van de werkloosheid moet met kracht voortgezet worden, met bijzondere aandacht voor opvallende regionale verschillen en de bijzondere problemen van jongeren en langdurig werklozen.

Nog steeds 14 miljoen werklozen

Howel er in de laatste drie jaar twee en een half miljoen banen per jaar zijn gecreëerd, zijn toch nog 14 miljoen Europeanen werkloos. De gemiddelde werkloosheid in de EU is met 8,1% meer dan het dubbele van die in de VS; anderzijds zijn de prestaties van enkele lidstaten op dit terrein onder de beste in de wereld.

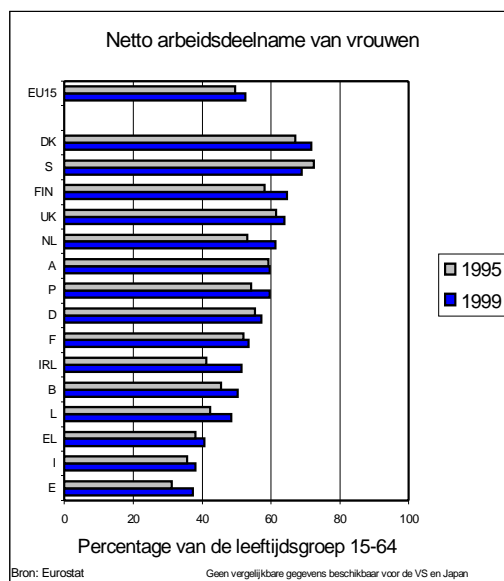
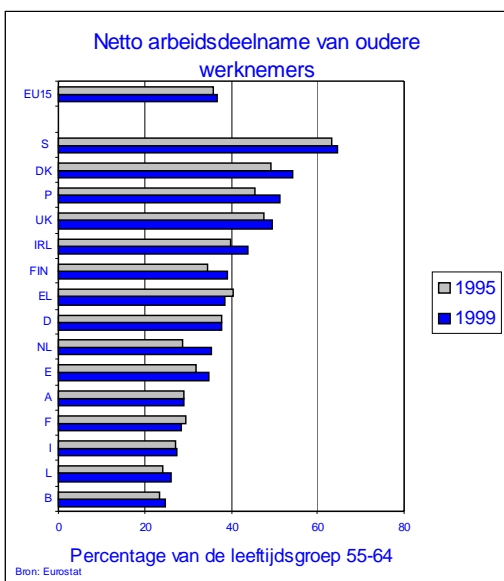
De EU moet de werkloosheid aanpakken en de arbeidsdeelname verhogen...

De arbeidsdeelname moet verhoogd worden

Tegelijkertijd moet er meer gedaan worden om individuele personen te helpen om werk te vinden of te blijven werken⁴. Dit geldt met name voor **vrouwen**, en voor de **leeftijdsgroep van 55-64 jaar**, waarvan in 1999 nog slechts 37% actief was. Het opvoeren van de arbeidsdeelname is ook belangrijk met het oog op de uitdaging die een vergrijzende bevolking betekent voor de welvaart en de gezondheidszorg in de lidstaten.

Nationale doelen zijn noodzakelijk, met name voor oudere werknemers (55-64) en voor vrouwen...

Een belangrijke factor zal het voortzetten zijn van inspanningen om actief werkgelegenheidsbeleid te bevorderen dat arbeidsdeelname aanmoedigt in plaats van ontmoedigt. Doelmatige **belasting- en uitkeringsstelsels** zullen een belangrijke bijdrage leveren aan de terugkeer van Europa naar volledige werkgelegenheid. Daarnaast is de strategie van Lissabon ook gericht op de kwaliteit van de beschikbare banen – een terrein waar nog behoefte is aan meer inzicht en duidelijke indicatoren.

De belasting- en uitkeringsstelsels moeten werk lonend maken

BANEN – ACTIEPUNTEN VOOR STOCKHOLM

De Europese Raad dient

- tussentijdse doelstellingen voor arbeidsdeelnamecijfers in de EU voor januari 2005 te bepalen van 67% in totaal en 57% voor vrouwen.

De Raad dient

- erfor te zorgen dat deze doelen worden weerspiegeld in de **Globale Richtsnoeren voor het Economisch Beleid** voor 2001 en in de **Werkgelegenheidsrichtsnoeren** voor 2002.

De lidstaten dienen

⁴ De zes "werkgelegenheidskloven" (tussen de seksen, achterstand van de dienstensector, regionale verschillen, langdurige werkloosheid, achterstand inzake vaardigheden en verschillen tussen leeftijdsgroepen), als aangegeven in de bijdrage van de Commissie voor de Europes Raad van Lissabon, betaan nog steeds (zie http://europe.eu.int/comm/commissioners/prodi/lisbon_en.htm).

- in overleg met de sociale partners, en om een bijdrage te leveren aan het verwezenlijken van de doelstellingen voor de EU als geheel, nationale doelen voor het bereiken van de doelen van Lissabon te bepalen, en met name voor het aanzienlijk verhogen van het aantal oudere werknemers (55-64).
- er zorg voor te dragen dat acties om deze doelen te bereiken in hun Nationale Werkgelegenheidsplannen worden verwerkt.

De sociale partners dienen

- een bijdrage te leveren aan de verwezenlijking van de Europese Werkgelegenheidsstrategie, met name ten aanzien van maatregelen ter verbetering van inzetbaarheid en aanpassingsvermogen.

2. Nieuwe Europese arbeidsmarkten – open en gemakkelijk toegankelijk voor iedereen

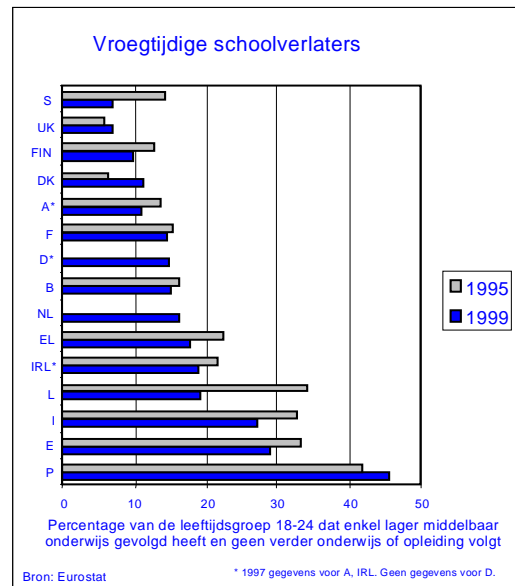
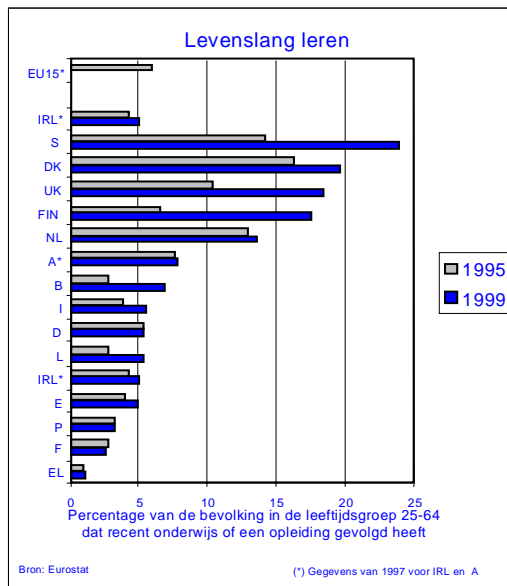
*Er ontstaat een
nieuwe Europese
arbeidsmarkt*

Er ontstaan "nieuwe Europese arbeidsmarkten" tegen de achtergrond van mondialisering en de kenniseconomie. Dit weerspiegelt het feit dat steeds meer mensen gebruik maken van de mogelijkheden van de interne markt door in een andere lidstaat te gaan wonen en werken. Dit is een zeer concreet voorbeeld van Europese integratie.

De overheid heeft tot taak ervoor te zorgen dat deze arbeidsmarkt zo open en toegankelijk mogelijk is, door **belemmeringen op te ruimen** die veroorzaakt worden door bureaucratie, belasting- en uitkeringsstelsels, pensioenen, en de erkenning van kwalificaties. Door het wegnemen van deze belemmeringen en door meer informatie over mobiliteit kan het aanpassingsvermogen aan verandering van de Europese werkende bevolking verbeterd worden. Het zou gemakkelijker moeten zijn om beschikbare kennis en vaardigheden over de grenzen heen in te zetten en het aanbod van geschoolde arbeidskrachten aan te passen aan de vraag.

*Ook onderwijs
en opleiding
zijn essentieel*

Vaardigheden - van basisonderwijs tot gespecialiseerde vakkennis of professionele kwalificaties - zijn ook van fundamenteel belang voor de openstelling van de nieuwe Europese arbeidsmarkten voor iedereen. Bijna 80% van de gecreëerde nieuwe banen zijn van "hoger onderwijs"-niveau (managers, professionals, technici, enz.). De Lissabon-indicatoren laten echter zien dat grote aantallen jongeren na het voortgezet onderwijs geen aanvullende kwalificaties meer verwerven. Er zal meer gedaan moeten worden, wil levenslang leren een realiteit worden en niet alleen maar een slogan.

Een cultuur van levenslang leren (gemeten aan de hand van de deelname van volwassenen aan onderwijs en opleiding in de 4 weken voorafgaande aan de enquête) maakt slechts langzame vorderingen in de meeste lidstaten, en een aanzienlijk aantal schoolverlaters verwerft geen aanvullende vaardigheden.

NIEUWE EUROPESE ARBEIDSMARKTEN – ACTIEPUNTEN VOOR STOCKHOLM

De Europese Raad dient

- de oprichting door de Commissie van een **task force op hoog niveau voor vaardigheden en mobiliteit** goed te keuren, die een beroep zal doen op deskundigheid uit het bedrijfsleven, het onderwijs en van de sociale partners om de drijvende krachten, kenmerken en barrières van de Europese arbeidsmarkt te onderzoeken. De task force zou verslag moeten uitbrengen vóór de Europese Raad in het voorjaar van 2002.

De Raad en het Europees Parlement dienen

- voor juni 2001 de **Aanbeveling betreffende de mobiliteit van studenten, personen in opleiding, jonge vrijwilligers, leerkrachten en opleiders** goed te keuren, en parallel daarmee dienen de lidstaten het Mobiliteitsactieplan uit te voeren.
- voor juni 2001 voorstellen goedkeuren voor **het moderniseren van de sociale zekerheid voor migrerende werknemers**.

De Commissie zal

- in 2002 een actieplan voor de Europese Raad in het voorjaar indienen **met het oog op de ontwikkeling en openstelling van nieuwe Europese arbeidsmarkten** tegen 2005.
- in 2002 voorstellen indienen voor meer uniforme, transparante en flexibele regelingen voor de **erkenning van beroepskwalificaties**, op basis van het bestaande algemene stelsel, met inbegrip van regelingen voor meer automatische erkenning.
- voor het einde van 2001 een voorstel indienen betreffende het **meenemen van aanvullende pensioenen**, in aansluiting op een Mededeling van maart 2001 betreffende het **eliminieren van obstakels voor de grensoverschrijdende verstrekking van aanvullende pensioenen** in verband met belastingstelsels.
- samenwerken met nationale en lokale overheden, arbeidsbemiddelingsdiensten en andere relevant actoren om voor het einde 2001 de uitvoerbaarheid van een **Europese "one-stop"-informatiesite over mobiliteit** te beoordelen.

3. Economische hervormingen voor goederen en diensten

De politiek dient zich te concentreren op prioritaire sectoren

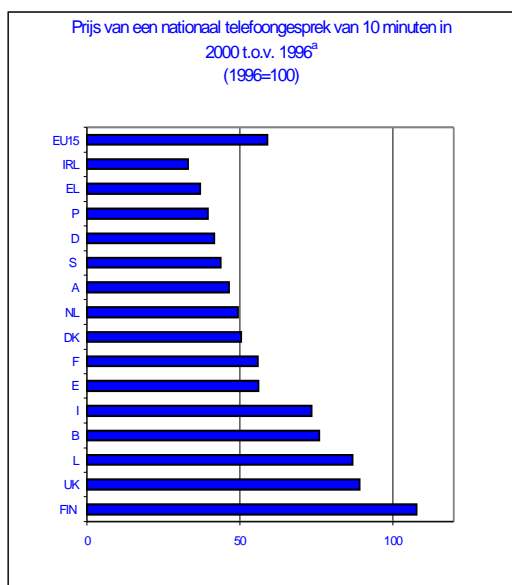
Een duidelijke reeks **prioriteiten voor economische en structurele hervorming** gedurende 2001 is noodzakelijk om een concurrerende economie met groei, nieuwe banen en maatschappelijke solidariteit te

verzekeren. De Lissabon-indicatoren laten zien dat de integratie van de Europese markten algemeen gevoeld wordt, door meer convergentie van de prijzen binnen de EU en een dichter patroon van handel tussen de lidstaten. De internemarktstrategie, gebaseerd op duidelijke doelen en regelmatige beoordeling en aanpassing, heeft hier in belangrijke mate toe bijgedragen.

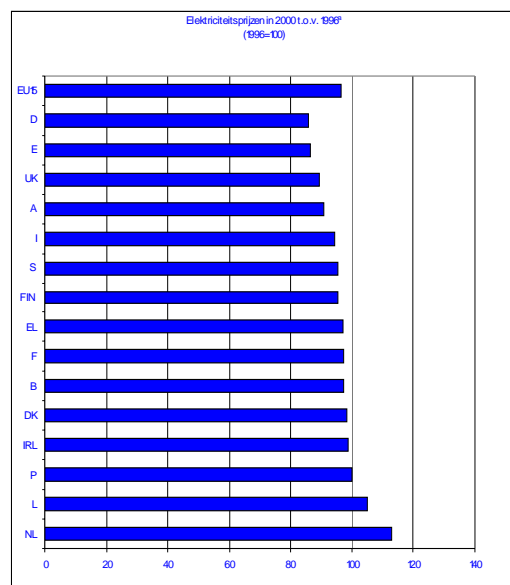
Er dient een echte interne markt voor diensten te komen, en de liberalisering van de sectoren energie en vervoer dient te worden voortgezet

De Raad van Lissabon heeft het creëren van een **interne markt voor diensten** – die ongeveer driekwart van het BBP van de EU genereren – al als één van de voornaamste prioriteiten van de Europese Unie aangemerkt. Het succes van eerdere hervormingen in de dienstensector zou een aansporing tot verdere actie moeten zijn. Zo zijn bijvoorbeeld de kosten van telecommunicatie en van elektriciteit voor ondernemingen en consumenten sterk gedaald als gevolg van effectieve concurrentie, terwijl gelijktijdig de keuzemogelijkheden en de kwaliteit van de diensten verbeterd zijn. De lidstaten moeten echter meer doen om te verzekeren dat de geldende regels in de gehele EU uniform worden toegepast.

De toenemende concurrentie heeft over het algemeen een positief effect op de prijzen

Bron : Eurostat⁵

Bron : Commissie

Duidelijke toezeggingen nodig voor belangrijke sectoren

Een duidelijke deadline is noodzakelijk om **verdere structurele hervormingen in de sectoren energie en vervoer** aan te drijven. Van meer liberalisering van de sectoren luchtvervoer en vervoer per spoor worden voordelen voor consumenten en bedrijven verwacht. De

⁵ Voor elektriciteit: nominale prijzen per kWh, exclusief belasting, in nationale valuta, voor een 3.500 kWh-consument. EU-15 is het eenvoudige gemiddelde van de prijsverlagingen. Voor telecommunicatie: nominale in rekening gebrachte kosten in nationale valuta, inclusief belasting, van een gesprek van 10 minuten, over 200 km, op woensdag om 11.00 uur. EU-15 is het eenvoudige gemiddelde van de prijsverlagingen.

Vertragingen in het luchtverkeer kosten Europa 5 miljard € per jaar

bestaande problemen, zoals inefficiëntie en vertragingen van vluchten in de sector luchtvervoer, leiden naar schatting tot extra kosten van 5 miljard € per jaar. Verdere positieve effecten zijn te verwachten van de invoering van **Galileo** – het Europese satellietnavigatiesysteem – over enkele jaren. Volgens voorspellingen zou dit tegen 2010 meer dan 140.000 banen kunnen opleveren.

Een hernieuwde inspanning is ook noodzakelijk met betrekking tot **postdiensten** en **overheidsopdrachten**. Bij de verdere openstelling van openbare diensten moet volledig rekening worden gehouden met het belang dat in de Europese Unie aan diensten van algemeen belang gehecht wordt.

Ad hoc- en sectoriële overheidssteun moet verminderd worden

Economische hervormingen zullen de concurrentie bevorderen. Maar een meer competitieve markt vereist ook een versterking van het **mededingingsbeleid** op communautair en nationaal, voortbouwend op de herziening van de Europese mededingingsregels die momenteel gaande is. Bovendien bedraagt de **overheidssteun** in de Europese Unie nog steeds meer dan 1% van het BBP. Dit percentage moet verder omlaag gebracht worden, en het systeem moet transparanter worden. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan het verder reduceren van het volume van sectoriële en ad-hocsteun, om de potentiële concurrentievervalsing en belemmeringen van de toegang tot markten te minimaliseren.

ECONOMISCHE HERVORMINGEN – ACTIEPUNTEN VOOR STOCKHOLM

De Europese Raad moet:

- de door de Commissie onlangs goedgekeurde **Internemarktstrategie voor diensten** overnemen.
- de **volledige openstelling van de elektriciteits- en gasmarkten** voor zakelijke klanten tegen respectievelijk 2003 en 2004, en voor alle consumenten tegen 2005, goedkeuren.
- **het creëren van een Europees Luchtruim** voor het einde van 2004 goedkeuren, voortbouwend op de aanbevelingen van de Werkgroep op hoog niveau, met inbegrip van het opzetten van gezamenlijke acties in het kader van het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid.

De Raad en het Europees Parlement moeten

- tegen mei 2001 overeenstemming bereiken over de organisatorische structuur voor de volgende fase van de ontwikkeling van het **Galileo**-satellietnavigatiesysteem.
- tegen juni 2001 overeenstemming bereiken over een evenwichtige **openstelling van de postmarkten** in de Europese Unie, om definitieve goedkeuring vóór het einde van 2001 mogelijk te maken.
- tegen juni 2001 overeenstemming bereiken betreffende **regels voor overheidsopdrachten**, om goedkeuring voor het einde van 2001 te verzekeren.

De lidstaten moeten

- zich ertoe verplichten het tempo van de **omzetting van de internemarktwetgeving** op te voeren.
- de **omvang van de ad-hoc- en sectoriële overheidssteun** verder verminderen.

De Commissie zal

- tegen maart 2001 de noodzakelijke maatregelen voorstellen voor de openstelling van de sectoren **energie en vervoer**, en wat de eerstgenoemde sector betreft, maatregelen om

een kader tot stand te brengen voor het ontwikkelen van effectieve grensoverschrijdende energiemarkten, ondersteund door voldoende infrastructuurcapaciteit.

- tegen juni 2001 een uitgebreid voorstel voor herziening van de regels betreffende de toewijzing van slots op luchthavens indienen.
- tegen juni 2001 een tweede pakket maatregelen betreffende de openstelling van binnenlandse markten voor passagiers- en vrachtvervoer per spoor indienen.
- ervoor zorgen dat tegen juli 2001 een voor het publiek toegankelijk register en scorebord van overheidssteun online beschikbaar is, en zal voor het einde van 2001 de strikte controles van gevallen van sectoriële en ad-hocsteun intensiveren.

4. Geïntegreerde financiële markten

Snellere vooruitgang is nodig bij het integreren van de financiële markten

Een efficiënte en geïntegreerde Europese financiële markt zal een bijdrage leveren aan groei en het creëren van banen binnen een concurrerende economie. In het jaar sinds Lissabon, en naarmate het belang van de euro toeneemt, is het proces van consolidering in de Europese financiële dienstensector doorgedaan, het meest zichtbaar bij de Europese effectenbeurzen. Maar terwijl de veranderingen van de markt sneller gaan, blijven de obstakels voor de verwezenlijking van een interne markt bestaan. In het **Actieplan Financiële Diensten** worden 43 noodzakelijke maatregelen voor het wegnemen van de door uiteenlopende nationale regels opgeworpen barrières genoemd. Deze regels maken het bijvoorbeeld moeilijker en duurder om kapitaal aan te trekken, verlagen de opbrengsten van pensioenfondsen zonder meer zekerheid te bieden, en ondergraven het vertrouwen van de investeerders, waardoor grensoverschrijdende investeringen worden ontmoedigd. Tegelijkertijd leidt de ontwikkeling van onlinediensten tot nieuwe uitdagingen.

Hoewel de sector in de afgelopen 10 jaar klaarblijkelijk sterk heeft bijgedragen aan de economie, veroorzaakt non-integratie duidelijk aanzienlijke macro-economische kosten voor de Europese Unie: minder groei, minder banen. De kosten en baten dienen verder onderzocht, gekwantificeerd en op grote schaal bekendgemaakt te worden.

Discrepancie tussen onze ambities en de beschikbare instrumenten

Het tot stand brengen van een **doelmatig regelgevend kader voor financiële markten** tegen 2005 is een centraal element van de strategie van Lissabon. De werkgroep op hoog niveau onder voorzitterschap van Alexandre Lamfalussy heeft gewezen op de discrepantie tussen onze ambities en de wetgevende en regelgevende instrumenten waarover de Europese Unie beschikt. Het duurt veel te lang voordat voorstellen tot regelgeving worden die op de markt effect sorteert, en hetzelfde geldt voor de aanpassing van de bestaande wetgeving. Verder is de wetgeving vaak dubbelzinnig of wordt zij inconsistent toegepast.

Nodig is een sterk politiek streven naar een meer flexibele, volledig doorzichtige benadering van financiële regelgeving, waarbij de rol van de verschillende instellingen van de Gemeenschap gerespecteerd wordt. Een belangrijke vernieuwing zou de oprichting van een **Europees Comité voor het effectenbedrijf** (Securities Committee) zijn, om te verzekeren dat de regelgevende processen van de Europese Unie aangepast zijn aan de uitdaging van complexe en snel veranderende financiële markten. Er zou ook een European Securities Market Regulators Committee moeten worden opgericht. Deze opzet zou kunnen helpen bij de ontwikkeling van de technische details van verordeningen en richtlijnen (die in de toekomst meer gericht zouden moeten zijn op algemene beginselen).

FINANCIËLE MARKTEN – ACTIEPUNTEN VOOR STOCKHOLM

De Europese Raad moet

- de hoofdlijnen van het Lamfalussy-rapport onderschrijven, met name de noodzaak van een **nieuwe benadering** van de effectenmarkten, om markten en investeerders de snelheid en zekerheid te bieden waaraan zij behoefte hebben, met volledige inachtneming van de democratische verantwoordingsplicht.

De Raad en het Europees Parlement moeten

- het werk aan het Actieplan voor Financiële Diensten versnellen, met name betreffende de voorstellen voor **aanvullende pensioenen, internationale accountingnormen en zekerheden**, om te verzekeren dat het Actieplan tegen 2005 volledig ten uitvoer zal zijn gelegd.
- Zo snel mogelijk de kaderwetgeving goedkeuren die voortvloeit uit de nieuwe benadering, met inbegrip van het opzetten van een European Securities Committee, dat begin 2002 operationeel zou moeten zijn.

De Commissie zal

- Voor het **einde** van 2001 **reageren op de aanbevelingen van de Lamfalussy-groep, met inbegrip van het opzetten van een European Securities Market Regulators Committee.**
- de in het Actieplan Financiële Diensten uiteengezette voorstellen presenteren, met inbegrip van die betreffende **kapitaaltoereikendheid, misbruik en "wholesale"-investeringsdiensten.**

5. Het juiste regelgevende kader

Regels moeten effectief, werkbaar en gemakkelijk aanpasbaar zijn

Het bedrijfsleven en de burgers in de Europese Unie hebben behoefte aan een regelgevend kader dat duidelijk, effectief en werkbaar is in een snel veranderende wereldwijde markt. Dit is een belangrijk element indien de Europese Unie inderdaad de **goedkoopste en gemakkelijkste plaats om zaken te doen** ter wereld wil worden.

De strategie van Lissabon helpt daarbij door duidelijke termijnen aan te geven voor de noodzakelijke stappen. Zo zijn afgelopen jaar belangrijke regels overeengekomen – bijvoorbeeld voor elektronische handel – waarbij vermeden is dat ingewikkelde sectoriële discussies de noodzakelijke actie vertraagden, zoals in het verleden is gebeurd.

Er wordt echter nog steeds algemeen aangedrongen op vereenvoudiging van het regelgevende stelsel en op meer transparantie. Ook dienen de effecten van voorgestelde regelgeving effectiever beoordeeld te worden.

Nieuwe wegen voor het ontwikkelen en toepassen van regels kunnen noodzakelijk zijn

In de conclusies van Lissabon werd ook benadrukt dat **formele regelgeving niet altijd de juiste oplossing is**. Andere alternatieven zoals co-regulering, zelfregulering of overeenkomsten tussen de sociale partners kunnen soms effectievere oplossingen zijn. De uitdaging is hoge niveaus van bescherming te verzekeren maar overregulering te vermijden. Het vereenvoudigen en stroomlijnen van de bestaande regels op communautair niveau is belangrijk, maar voor de meeste burgers en ondernemingen is het nog belangrijker om dit ook op nationaal en lokaal niveau te doen.

De totstandbrenging van het juiste regelgevende kader is onderdeel van een breder debat over de taken en het functioneren van de instellingen van de Europese Unie. De Commissie zal binnenkort de hoofdlijnen van haar aanpak aangeven, die tegen het einde van het jaar verder uitgewerkt zullen zijn. Het komende Witboek over Openbaar Bestuur zal een bijdrage leveren aan deze discussies.

REGELGEVEND KADER – ACTIEPUNTEN VOOR STOCKHOLM

De Raad en het Europees Parlement en de Lidstaten moeten

- voortgaan met het **herzien, vereenvoudigen en moderniseren van regelgeving** op nationaal en Europees niveau.

De Commissie zal

- voor het einde van 2001, op basis van de discussie over haar bijdrage aan de Europese Raad van Stockholm, een **gecoördineerde strategie voor de vereenvoudiging van het regelgevend kader** presenteren.

6. e-Europe 2002

De geringere investeringen van Europa in nieuwe technologie ondermijnen productiviteit en concurrentievermogen

De verschuiving naar een op kennis gebaseerde economie is van cruciaal belang voor concurrentievermogen en groei. Het bedrijfsleven en de burgers in de Europese Unie zijn langzamer met het verwelkomen van deze nieuwe economie dan hun tegenpolen in de Verenigde Staten. De Lissabon-indicatoren bevestigen dat investeringen in de ontwikkeling en invoering van nieuwe technologieën achterblijven bij die in de VS, hoewel zij naar schatting sinds het midden van de jaren negentig toch tussen 0,5% en 0,7% per jaar aan de EU-output hebben bijgedragen. Het effect van zulke investeringen wordt in de gehele economie gevoeld. Maar de arbeidsproductiviteit per uur is in de afgelopen jaren in Europa langzamer gegroeid, en ligt in de meeste lidstaten nog steeds lager dan die in de VS.

Het bevorderen van gunstige voorwaarden voor de nieuwe kenniseconomie is de voornaamste doelstelling van het **Actieplan e-Europe 2002**. De inspanningen in het kader van dat plan dienen opgevoerd te worden, en de invoering van vergelijkbare plannen door kandidaatlanden dient te worden ondersteund.

Tijdige overeenstemming over telecoms-pakket noodzakelijk

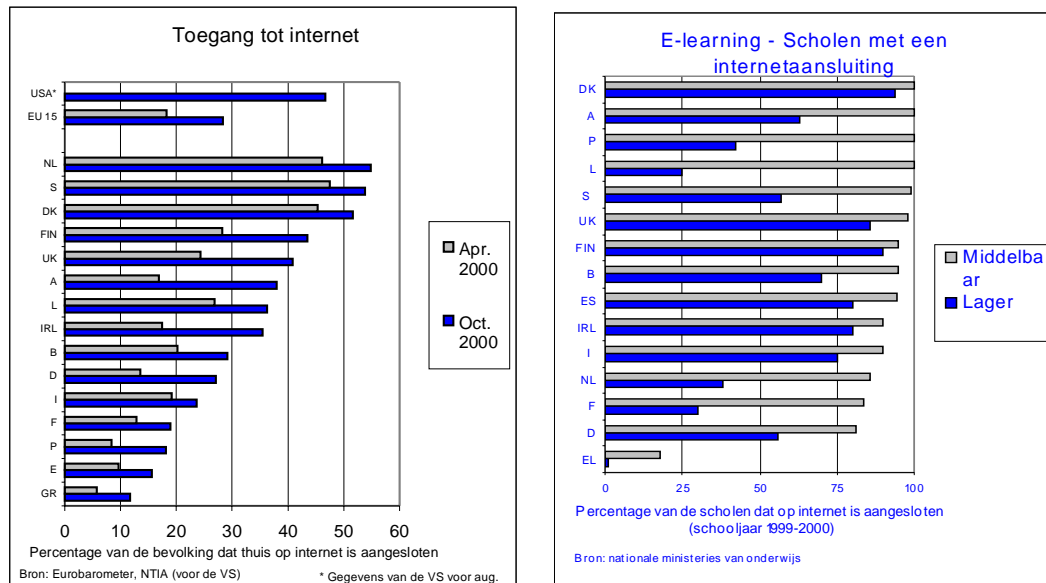
De voornaamste regelgevende doelstelling voor 2001 moet de snelle goedkeuring zijn van alle elementen van het door de Commissie in juni van afgelopen jaar goedgekeurde **telecoms-pakket**. De uiteindelijke regels moeten een eerlijke concurrentie in de gehele Europese Unie garanderen. Dit is nodig om de wirwar als gevolg van verschillende nationale interpretaties van de toepassing van het bestaande regelgevende kader op te ruimen.

Ook beslissingen nodig m.b.t. copyright en verkoop op afstand van financiële diensten

Ook met betrekking tot de regels voor de **verkoop op afstand van financiële diensten** en voor **copyright** in de informatiemaatschappij moet snel overeenstemming bereikt worden. De werkzaamheden op deze terreinen zijn achter geraakt op de in Lissabon bepaalde tijdschema's.

De Lissabon-doelstelling van **digitaal alfabetisme** is een centraal onderdeel van *e-Europe 2002*, en wordt weerspiegeld in het *e-Learning*-initiatief en de Werkgelegenheidsrichtsnoeren voor 2001, die als doel aangeven dat alle werknemers tegen 2003 "digitaal alfabeet" moeten zijn.

Internet wordt een realiteit, thuis en op school...

Ambitieuze doelstellingen voor scholen inzake "digital literacy"

Er is in 2000 duidelijk vooruitgang geboekt met de inspanningen om alle scholen in de Europese Unie op internet aan te sluiten. Tussen maart en oktober nam het aantal huishoudens met internetaansluiting met 10% toe. Maar jongeren verwerven nog steeds niet systematisch de digitale vaardigheden die ze nodig hebben in de kennismaatschappij. Het is **niet genoeg alleen voor aansluitingen voor scholen te zorgen** - er moeten doelstellingen inzake betere en algemenere toegang en gebruik vastgesteld worden. De opleidingen voor alle leerkrachten moeten tegen het einde van 2002 afgerond zijn.

Online-jumelage van scholen

Nieuwe manieren om internetgebruik aan te moedigen moeten bevorderd worden, zoals **online-jumelage van scholen** in de Europese Unie en de kandidaatlanden.

Ondernemingen, met name KMO's, zijn nog te weinig actief op het terrein van e-business

De **langzame aanvaarding van elektronische handel door ondernemingen**, met name door KMO's, en ook door consumenten, blijft reden tot bezorgdheid. En dit ondanks aanzienlijke vooruitgang met het regelgevend kader en de genomen stappen om het vertrouwen van de consument te versterken. Slechts 66% van de KMO's heeft toegang tot internet, tegen 76% van grote ondernemingen. Slechts weinig ondernemingen gebruiken het internet om de verkoop te bevorderen, en slechts 6% bedrijft echte e-commerce. Het bepalen van het juiste beleid wordt echter belemmerd door het ontbreken van actuele en vergelijkbare gegevens over de "nieuwe economie".

Het vertrouwen van de consument in internet moet worden versterkt

Wat de consumenten betreft, wordt het gebruik van e-commerce nog beperkt door de kosten van de aanschaf van een PC en hoge telecom-

kosten, in combinatie met twijfels over veiligheid, privacy en hun rechten als online-consumenten. De werkzaamheden betreffende het **oplossen van grensoverschrijdende geschillen** en de **veiligheid** van transacties dienen geïntensiveerd te worden. De overheid en het bedrijfsleven moeten ervoor zorgen, door formele regels en/of coregulering, dat consumenten zich veilig voelen bij gebruik van internet. Een snelle en rigoureuze tenuitvoerlegging van de richtlijn inzake elektronische handel zal in dat verband essentieel zijn.

Regeringen moeten het voorbeeld geven door online te gaan

Regeringen en overheidsinstanties moeten gebruik maken van de nieuwe technologie om overheidsdiensten te moderniseren, de dienstverlening te verbeteren en de levenskwaliteit van de burgers van de EU te verbeteren. Online-diensten maken dagelijkse administratieve handelingen gemakkelijker, en toegankelijker voor mensen met een handicap, en sparen de overheid geld. De **invoering van "e-procurement" (overheidsopdrachten via internet)** in de publieke sector dient versneld te worden. Ook overheden moeten het potentieel dat veel particuliere ondernemingen al hebben ontdekt, leren benutten.

e-Europe 2002– ACTIEPUNTEN VOOR STOCKHOLM

De Raad en het Europees Parlement moeten

- de werkzaamheden betreffende alle elementen van het **telecoms-pakket** versnellen, om goedkeuring zo vroeg mogelijk in 2001 mogelijk te maken.
- tegen juni 2001 het voorstel betreffende **copyright in de informatiemaatschappij** goedkeuren, en voor het einde van 2001 de voorstellen betreffende **de verkoop of afstand van financiële diensten**, de toepassing van **BTW op elektronische handel**, en **elektronische facturering** voor BTW-doeleinden.
- de nodige stappen nemen om te verzekeren dat er een **".eu"-internet-domeinnaam** beschikbaar is vóór de Europese Raad van December 2001.
- (samen met de Commissie en de lidstaten) voor het einde van 2001 de door het WWW-Consortium ontwikkelde richtsnoeren betreffende **webtoegankelijkheid** ten uitvoer leggen, teneinde de toegankelijkheid van hun internetdiensten voor mensen met een handicap te verbeteren.

De Commissie zal

- tegen juni 2001 een plan indienen voor **kandidaatlanden om deze te helpen bij het overnemen van de doelstellingen van e-Europe 2002**.
- voor het einde van 2001 **aanvullende doelstellingen** voorstellen, die **verder gaan dan de aansluiting van scholen op internet**.
- **e-Schola**, een actie op Europese schaal ter bevordering van het gebruik van nieuwe technologieën te bevorderen, ondersteunen, en de online-jumelage van scholen verder ontwikkelen.
- haar **Go Digital**-initiatief lanceren, dat KMO's moet stimuleren om meer gebruik te maken van e-commerce.
- voor het einde van 2001, met het oog op het bevorderen van het vertrouwen van de consument in online-diensten, Mededelingen presenteren betreffende **systemen voor de oplossing van online-geschillen** en de **veiligheid van elektronische netwerken**, inclusief voorstellen voor een systeem voor snel alarm tussen Lidstaten bij virusaanvallen of andere bedreigingen van de veiligheid van netwerken.

7. De IT-vaardigheidskloof

*Tot 1,7
miljoen
onvervulde
IT-vacatures*

Bij de huidige boom van de kenniseconomie wedijveren ondernemingen en overheidsdiensten steeds meer om de diensten van medewerkers uit verschillende sectoren, naarmate er tekenen zijn van bottlenecks bij bepaalde vaardigheden en arbeidstekorten. Het gebrek aan geschoolde IT-medewerkers vormt een bijzonder probleem in de nieuwe economie. Een recente studie van de International Data Corporation suggereert dat de vraag naar IT-ervaring en -vaardigheden zal groeien van 10 miljoen (voltijdsequivalenten) nu tot 13 miljoen tegen 2003, waardoor een tekort aan vaardigheden zal optreden equivalent aan 1,7 miljoen banen.

*Onvoldoende
IT-
basisopleiding
verergert het
probleem*

Nu bijna de helft van de werkende bevolking op het werk computers gebruikt, en zelfs driekwart van de witteboordenwerkers, kan PC-opleiding, hetzij thuis of op het werk, een krachtig instrument zijn om computervaardigheden te verbeteren. In de praktijk heeft echter **nog geen 22% van de werkenden enige formele computeropleiding gehad**. Het aantal mensen waarvan de werkgever die opleiding heeft betaald, ligt nog lager.

*De
vaardigheids-
kloof kan niet
op korte
termijn gedicht
worden*

Er is behoefte aan oplossing voor zowel de korte als de middellange termijn. Voor bijna een derde van de onvervulde vacatures zijn mensen nodig met een hogere opleiding plus vijf of meer jaren beroepservaring. IT-technici hebben een opleiding van zes tot twaalf maanden nodig. De vaardigheidskloof kan niet van de ene dag op de andere gedicht worden. De verantwoordelijkheid voor het oplossen van deze problemen ligt meer bij het bedrijfsleven dan bij de overheid.

Maar ook overheden staan voor duidelijke taken, naast de doelstellingen inzake computeralfabetisme van *e-Europe* 2002, met betrekking tot **het verbeteren van het vaardigheidsniveau in de Europese Unie**. Ten eerste moeten zij de structurele oorzaken van de tekorten aan IT-vaardigheden aanpakken, door het bevorderen van proactief onderwijsbeleid, levenslang leren, het ondersteunen van "echte" of "virtuele" IT-opleidings- en omscholingscentra, en door het snellere opruimen van belemmeringen die specialisten beletten in de hele Europese Unie te werken. Ten tweede dienen wij ook, als oplossing op de korte termijn, de deuren van Europa verder open te zetten voor geschoolde en getalenteerde mensen uit derde landen. Dit dient te gebeuren in het kader van een gemeenschappelijk immigratiebeleid dat ervan uitgaat dat economische migratie zowel de lidstaten als de landen van oorsprong en de migranten zelf maximaal voordeel moet opleveren.

IT-VAARDIGHEIDSKLOOF – ACTIEPUNTEN VOOR STOCKHOLM

De lidstaten moeten

- de structurele oorzaken van de vaardigheidskloof aanpakken, met name in de context van onderwijs en levenslang leren, en
- op de korte termijn, de behoeften aan vaardigheden vaststellen en nagaan in hoeverre daarin kan worden voorzien door een meer open immigratiebeleid voor mensen met die vaardigheden.

De sociale partners moeten

- een bijdrage leveren aan het vullen van de vaardigheidskloof, door een dialoog te blijven voeren over thema's als levenslang leren, vaardigheden en informatietechnologieën.

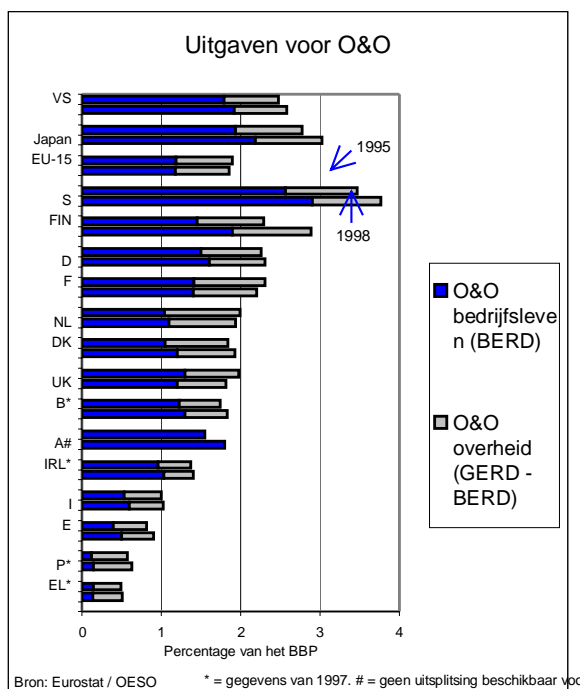
De Commissie zal

- een kader aangeven voor de ontwikkeling van een communautair immigratiebeleid, zoals bedoeld in haar recente Mededeling over dit onderwerp.

8. Onderzoek, innovatie en ondernemersgeest

Innovatie en ondernemersgeest zijn essentieel

Europa moet meer doen om talent op het gebied van onderzoek, financiën en zaken doen optimaal te benutten, om te verzekeren dat Europese ideeën de Europese markt het eerst bereiken. Innovatie, ondernemersgeest en kennis worden steeds beslissender voor het concurrentievermogen en het succes van de strategie van Lissabon. De bijzondere aandacht voor kleine en middelgrote ondernemingen moet voortgezet worden.

*Er wordt
onvoldoende
geïnvesteed in
onderzoek*

Een reden tot bezorgdheid is een aanhoudende trend van **minder uitgaven voor O&O door het bedrijfsleven en de overheid in de EU**, in vergelijking met de VS. De bestedingskloof is toegenomen van 40 miljard € minder per jaar vijf jaar geleden tot 75 miljard € minder in 1999. Dit probleem wordt verergerd door overlapping, gebrek aan coherentie en fragmentatie van onderzoeksinspanningen in de EU en door de geringe concurrentie op bepaalde markten, waardoor bedrijven minder geneigd zijn onderzoek te financieren. Tegelijkertijd wordt de interdisciplinaire aard van onderzoek steeds duidelijker. Het in kaart brengen van het menselijk genoom is maar één voorbeeld van vooruitgang in de biowetenschappen die niet mogelijk geweest zou zijn zonder parallelle sprongen voorwaarts in de informatie- en communicatietechnologie.

Het bedrijfsleven geeft te weinig uit aan O&O...

Daarom is de in Lissabon goedgekeurde ontwikkeling van een **Europese Onderzoeksruimte** zo belangrijk voor de versterking van de onderzoeksbasis van Europa. Deze EOR moet de Unie in staat stellen hoogwaardig onderzoek te identificeren, de pan-Europese samenwerking te versterken, en duidelijkere en consistentere prioriteiten te bepalen voor uit openbare middelen gefinancierd onderzoek. Het komende Zesde Kaderprogramma voor onderzoek moet deze nieuwe, meer strategische en gecoördineerde benadering consolideren tegen de achtergrond van de steeds meer interdisciplinaire aard van onderzoek op het terrein van de "speerpunttechnologieën". Deze nieuwe en ambitieuze benadering zal instrumenteel zijn voor de verwezenlijking van de Europese Onderzoeksruimte.

*Ook vaardigheden
en mobiliteit zijn
belangrijk voor de
wetenschap*

Ook andere factoren zijn van belang. Op de eerste plaats zijn er, net als in andere onderdelen van de economie, een **vaardigheidskloof** en **mobilitetsproblemen**. Er moet meer gedaan worden om carrières in wetenschap en onderzoek attractiever te maken - dit is primair een taak van het bedrijfsleven, maar de overheid kan daarbij ook een rol spelen. Verder is het essentieel dat de stem van de wetenschap meer gehoord wordt bij het maken van beleidskeuzes, maar daarnaast ook dat naar het publiek geluisterd wordt in de **continue discussie over wetenschap en samenleving**. Tenslotte helpt de strategie van Lissabon hierbij door **benchmarking en scoreborden** van onderzoek, innovatie en ondernemersgeest, maar dat zal alleen waarde toevoegen als de lidstaten de lessen daarvan leren en toepassen.

*Voortzetting van
inspanningen
voor
benchmarking
van vooruitgang*

ONDERZOEK, INNOVATIE EN ONDERNEMERSGEEST – ACTIEPUNTEN VOOR STOCKHOLM

De Raad en het Europees Parlement moeten

- tegen juni 2002 het **Zesde Communautaire Kaderprogramma voor onderzoek** goedkeuren, op basis van het voorstel van de Commissie, dat naar verwachting in februari 2001 zal worden ingediend.

De Commissie zal

- tegen juni 2001 een specifieke strategie voor **mobilititeit binnen de Europese Onderzoeksruimte** voorstellen, en voor het einde van 2001 voorstellen ter verbetering van de interactie tussen wetenschap en samenleving en ter stimulering van de belangstelling voor wetenschappelijke carrières, met name door **partnerschappen tussen de publieke en de particuliere sector**.
- tegen juni 2001 het eerste **Europese Innovatiescorebord** presenteren, en in december 2001 de eerste resultaten van haar **benchmarking van onderzoek**, en een **kaart van hoogwaardig onderzoek**.

9. Speerpunttechnologieën

De EU mag de volgende golf van de kennis-economie niet missen

Te Stockholm dient de Europese Unie ervoor te zorgen dat de aansluiting op de volgende golf van kennistechnologieën niet gemist wordt, en dat deze technologieën in dienst van de samenleving worden gesteld. De "speerpunttechnologieën" van vandaag kunnen morgen even belangrijk zijn als bijvoorbeeld internet. Door het combineren van biowetenschappen, materiaaltechnologie en vorderingen in de computer- en informatietechnologie worden compleet nieuwe gebieden van onderling gerelateerde kennis ontsloten. Van proteomica, bioinformatica en nanotechnologie tot meer vertrouwde concepten als nieuwe brandstoffen en "schone" technologieën, die de vervuiling van het milieu zullen helpen bestrijden, beschikt Europa over erkende deskundigheid.

Speerpunttechnologieën zullen ingrijpende effecten op bedrijfsleven en samenleving hebben

Deze technologieën ondersteunen nieuwe industrieën, die in de toekomst centra van groei en van het creëren van nieuwe banen zullen zijn. Zij zullen een belangrijke rol spelen bij het verzekeren van duurzame ontwikkeling binnen de EU. Maar het kenmerkende aspect ervan - zoals we dat nu ook zien bij informatie- en communicatie technologieën - is hun vermogen om andere sectoren, en zelfs de hele samenleving, fundamenteel te veranderen.

HET SPECIFIEKE GEVAL VAN BIOTECHNOLOGIE

Biotechnologie is één van de meest prominente voorbeelden van een "speerpunttechnologie". Biotechnologie verandert de hele farmaceutische sector. Technieken als het gebruik van microben om verontreiniging op te ruimen, kunnen het milieu helpen beschermen. Biotechnologie draagt bij tot betere voeding en een verminderd gebruik van agro-chemicalieën, en maakt industriële processen mogelijk die minder energie verbruiken en minder vervuilen. Een en ander heeft al directe effecten op de markten en leidt tot nieuwe maatschappelijke kwesties. Dit brengt voor de regelgeving een dimensie met zich die in andere speerpuntsectoren nog niet zichtbaar is.

Maar de biotechindustrie in de EU staat nog in de schaduw van die in de Verenigde Staten in termen van uitgaven voor onderzoek, aantallen verleende octrooien, investeringen van risicodragend kapitaal, en verkoopcijfers. De biotechsector in de VS heeft naar schatting 160.000 mensen in dienst, tegen ongeveer 50.000 in Europa, hoewel het totale aantal ondernemingen ongeveer gelijk is. Deze situatie wordt verergerd doordat een aangepast regelgevend kader nog niet bestaat, en zelfs waar al bepaalde regels bestaan, zoals betreffende het patenteren van biotechnologische uitvindingen, zijn die door de lidstaten nog niet volledig in nationaal recht omgezet.

Bovendien geldt voor sommige van deze technologieën dat de aanvaarding en het gebruik ervan gebaseerd moet zijn op een open en geïnformeerde dialoog, om rekening te houden met hun bredere economische en sociale effecten, waarbij soms voor de maatschappij als geheel belangrijke ethische kwesties aan de orde komen.

In feite gelden veel van de problemen waarmee de biotechnologie te maken heeft voor de meeste "speerpunttechnologieën". Dit zijn onder andere hoge ontwikkelingskosten, ondernemingen die vaak zijn opgericht door jonge academici met weinig zakelijke ervaring, weinig clustering van zakelijke en wetenschappelijke kennis en ervaring, en een ondernemingsklimaat dat innovatie en het nemen van risico's onvoldoende ondersteunt.

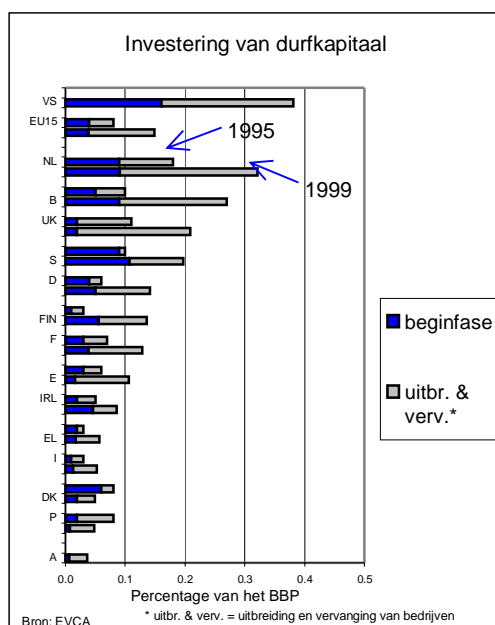
Overeenstemming over Gemeenschaps-octrooi dringend nodig

Bovendien blijft het ontbreken van alomvattende en betaalbare octrooibeschermining voor de gehele EU een ernstig obstakel bij het verkrijgen van externe financiering. De Raad van Nice heeft eerste stappen gezet op weg naar overeenstemming over de juiste institutionele structuur om rechtsgeschillen over octrooien op te lossen. Er dient nu hard gewerkt te worden om voor het einde van 2001 overeenstemming te bereiken over het **Gemeenschaps-octrooi**.

Onderontwikkelde durfkapitaalmarkt remt speerpunttechnologieën af

Ondanks de geboekte vooruitgang – een toename van 70% in 1999 – met betrekking tot het aanbod van durfkapitaal binnen de EU, bedraagt dat nog steeds nauwelijks een derde van het aanbod in de VS. Bovendien werd slechts ongeveer een kwart van het totale geïnvesteerde risicodragende kapitaal gebruikt voor financiering in de beginfase, al is het waar dat de investeringen van risicodragend kapitaal in "high technology"-projecten met meer dan 40% toenamen.

Een te klein deel van het aanbod van risicodragend kapitaal wordt gebruikt voor financiering in de eerste fase....

Particuliere investeerders moeten het voortouw nemen

Het is echter juist deze investering in de beginfase die van cruciaal belang is om deze technologieën van het laboratorium naar de markt te brengen. Institutionele investeerders hebben een belangrijke rol te vervullen bij het rechtekken van deze situatie. Het initiatief Innovatie 2000 van de EIB en het werk van het EIF geven een belangrijke stimulans. Zij dienen voort te gaan met de ontwikkeling van creatieve ondersteuningsregelingen die zijn aangepast aan de nieuwe kenniseconomie, met name voor kleine en middelgrote ondernemingen.

Overheidsfondsen voor onderzoek en durfkapitaal mogen concurrentie niet verstoren

Overheden, en ook door de overheid gefinancierd onderzoek, kunnen ook een rol spelen bij het ondersteunen van nieuwe ondernemingen, met name door de marktobstakels weg te nemen die institutionele investeerders afschrikken, maar duidelijkheid is vereist, om te verzekeren dat financiële steun niet tot concurrentievervalsing leidt.

SPEERPUNTTECHNOLOGIEËN – ACTIEPUNTEN VOOR STOCKHOLM

De Raad en het Europees Parlement moeten

- de werkzaamheden betreffende het **Gemeenschapsoctrooi** versnellen, zodat het voor het einde van 2001 kan worden goedgekeurd.

De lidstaten dienen te verzekeren dat

- de Richtlijn betreffende de **wettelijke bescherming van biotechnologische uitvindingen** snel ten uitvoer wordt gelegd.

De Europese Commissie zal

- haar voorstel voor het **Zesde Communautaire Kaderprogramma voor onderzoek** zodanig opzetten dat het programma de wetenschappelijke basis voor de ontwikkeling van speerpunttechnologieën versterkt, en bij de benchmarking van onderzoek en innovatie speciale aandacht wordt besteed aan deze technologieën.
- voor het einde van 2001, op basis van de discussie over de grote lijnen tijdens de Europese Raad van Göteborg, een Mededeling indienen met een **strategische visie voor biowetenschappen en biotechnologie voor de periode tot 2010, met inbegrip van wegen en middelen om ethische kwesties op te lossen.**
- voor het einde van 2001 aangeven hoe zij de **regels voor overheidssteun** zal toepassen op maatregelen ter bevordering van durfkapitaal. Zij zal ook voor het einde van 2001 **het kader voor overheidssteun voor onderzoek en ontwikkeling** hernieuwen.

10. Effectieve sociale bescherming voor een vergrijzende bevolking

Het moderniseren van het Europese sociale model

Het verbeteren en moderniseren van het **Europese sociale model** is essentieel voor het welslagen van de geïntegreerde strategie waartoe in Lissabon was besloten. Dit houdt in dat de maatschappelijke solidariteit versterkt moet worden en dat alle burgers in staat gesteld moeten worden deel te nemen aan de kennismaatschappij, en ook dat de gezondheid van de overheidsfinanciën op langere termijn verzekerd moet zijn.

Vergelijkbare gegevens over armoede en uitsluiting in de EU zijn niet actueel genoeg

Armoede en sociale uitsluiting bestaan nog steeds in de Europese Unie. Ook op dit terrein ontbreekt het echter aan actuele en vergelijkbare statistische gegevens, en veel van de Lissabon-indicatoren betreffen alleen de situatie tot 1996. Dit zal verbeterd moeten worden om het mogelijk te maken ervaringen uit te wisselen en het effect van sociale ontwikkelingen te meten.

Het verbeteren en moderniseren van de **socialebeschermingsstelsels** in de hele Europese Unie is een belangrijke stap ter versterking van de maatschappelijke solidariteit. De Commissie en de lidstaten dienen met name gezamenlijk te werken aan het duurzaam veilig stellen van pensioenen, tegen de achtergrond van een vergrijzende bevolking.

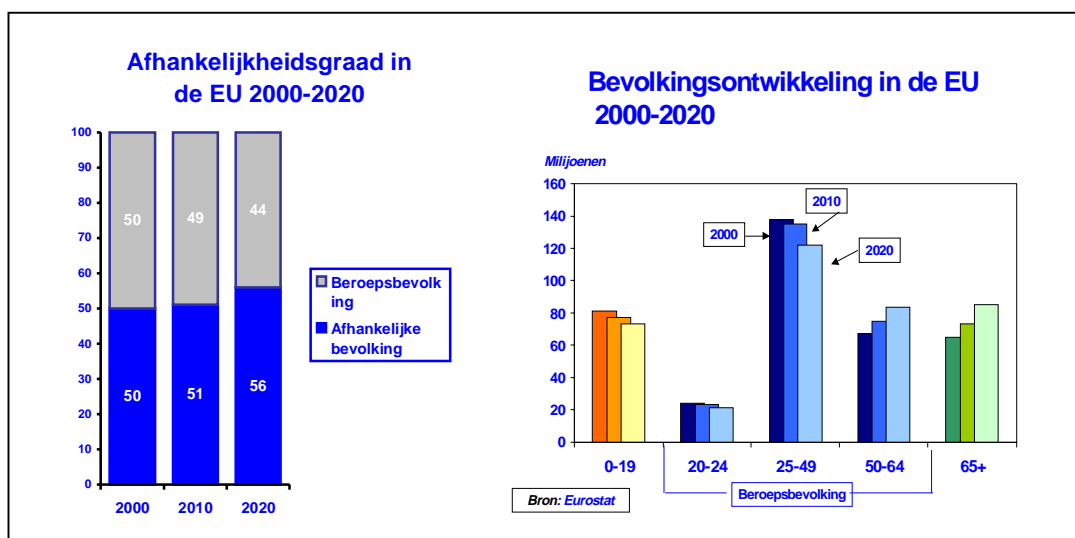
De uitdaging van een vergrijzende bevolking aangaan

De vergrijzing zal de Europese samenlevingen met nieuwe uitdagingen confronteren. De Europese Unie zal ook nieuwe wegen en middelen

moeten vinden om de **deskundigheid en de vaardigheden van een vergrijzende werkende bevolking** te benutten en te vernieuwen, met name in de context van een kenniseconomie waarin ervaring bijzonder gevraagd is. De huidige stelsels van sociale bescherming en gezondheidszorg zullen aangepast moeten worden aan de behoeften van een oudere populatie, en ook aan veranderende gezinsstructuren. Het aantal personen van 85 jaar of ouder in de EU-15 zal naar verwachting toenemen van 7 miljoen in 2000 tot 19 miljoen in 2050.

De afhankelijkheidsgraad

Een belangrijk gevolg van de vergrijzing zal een verandering van **de verhouding tussen de actieve en de gepensioneerde bevolking** (de zogenaamde afhankelijkheidsgraad) zijn. Tot 2010 zal de omvang van de bevolking in de werkende leeftijd stabiel blijven, hoewel de gemiddelde leeftijd licht zal stijgen, en de afhankelijkheidsgraad zal niet dramatisch stijgen. Tegen 2020 zal de de bevolking in de werkende leeftijd nog steeds ongeveer even talrijk zijn, maar ouder, met 16 miljoen meer mensen van boven de 50. De afhankelijkheidsgraad zal ook toegenomen zijn; er zullen in 2020 ongeveer 18 miljoen meer mensen van 65 jaar en ouder zijn.

Deze veranderingen zullen grote gevolgen hebben voor de stelsels van sociale bescherming. Het effect op langere termijn in termen van meer uitgaven voor pensioenen en gezondheidszorg zou in de meeste landen tussen 5 en 8% van het BBP kunnen bedragen. De financiële implicaties variëren binnen de Europese Unie, maar alle lidstaten dienen nu al met voorbereidingen te beginnen.

De verwezenlijking van de te Lissabon bepaalde werkgelegenheidsdoelstellingen zal echter deze extra kosten helpen compenseren, met name door het aanmoedigen van oudere werknemers om te blijven werken. De Lidstaten dienen een **alomvattende aanpak** te ontwikkelen, met inbegrip van het keren van de trend van vervroegde uittreding, een

snellere aflossing van de staatschuld om de uitgespaarde rente te kunnen gebruiken om pensioenen en gezondheidszorg te financieren, en verdere hervormingen van de pensioenstelsels om particuliere verzekeringen in staat te stellen de mogelijkheden van de interne markt volledig te benutten.

SOCIALE INSLUITING/SOCIALE BESCHERMING – ACTIEPUNTEN VOOR STOCKHOLM

De Raad en het Europees Parlement moeten

- tegen juni 2001 overeenstemming bereiken over het voorstel voor een **Actieprogramma voor sociale insluiting** .

De lidstaten moeten

- hun inspanningen ter bestrijding van sociale uitsluiting voortzetten, overeenkomstig de Europese sociale agenda, en voor het einde van 2001 **indicatoren voor sociale uitsluiting** vaststellen.

De Commissie zal

- in September 2001 een Mededeling betreffende de bevordering van **samenwerking op Europees niveau met betrekking tot pensioenen** goedkeuren.

IV VAN STOCKHOLM NAAR GÖTEBORG: HET TOEVOEGEN VAN EEN DIMENSIE VAN DUURZAAMHEID

Onhoudbare trends moeten worden gekeerd

De strategie van Lissabon, als geheel gezien, geeft de koers aan voor meer "sociale insluiting" en economische groei. Maar het risico bestaat dat deze strategie geen welvaart op lange termijn zal kunnen garanderen, tenzij ook bepaalde onhoudbare ontwikkelingen, die de visie van Lissabon van een concurrerende, op kennis gebaseerde en solidaire maatschappij dreigen te ondermijnen, worden geïdentificeerd en aangepakt. Zo moeten bijvoorbeeld toenemende mobiliteit en geavanceerde vervoerssystemen kunnen steunen op een evenwichtig gebruik van bestaande en nieuwe energiebronnen en op een rationeel gebruik van land. Vergrijzende populaties zullen, zoals hierboven aangegeven, een uitdaging betekenen voor de stelsels van sociale bescherming en gezondheidszorg, en kunnen de speelruimte in het begrotingsbeleid beperken.

De economische en sociale dimensies van Lissabon dienen te worden aangevuld met een **milieudimensie**, om bij te dragen tot een EU-strategie voor duurzame ontwikkeling. Een strategie gericht op innovatie en meer investeringen, die gebruik maakt van de mogelijkheden die de speerpunttechnologieën bieden. Een strategie die kan bouwen op verdere markthervormingen - met inbegrip van doelgerichte belastingheffing - die gericht zijn op een correcte prijsvorming, die de kosten van milieuvervuiling weerspiegelt en aanspoort tot verandering. Een strategie die op een sterke analytische basis berust.

Te Göteborg moeten doelstellingen voor duurzame groei worden bepaald

Het nader bepalen van deze brede benadering van duurzaamheid zal de taak zijn van de Europese Raad van Göteborg. Een centrale doelstelling moet zijn dat tegen de tijd van de Europese Raad in het voorjaar van 2002 vastgesteld moet zijn welke besluiten genomen moeten worden om de strategie van Lissabon aan te passen aan de in Göteborg aangegeven doelstellingen .

V HET INSTANDHOUDEN VAN DE DYNAMIEK

Voortbouwen op de communautaire methode

De voornaamste uitdaging voor de Europese Raad van Stockholm is het **voortzetten en verder ontwikkelen van het structurele hervormingsproces** waarmee te Lissabon is begonnen. Stockholm moet voortgaan op de te Lissabon ingeslagen weg. De Commissie meent dat de communautaire methode de meeste kansen op succes biedt bij het aanpakken van de komende economische en sociale uitdagingen. Het is echter goed mogelijk dat het tempo van de vooruitgang ongelijk is, als gevolg van de uiteenlopende aard van de besluitvormingsprocessen op de tien terreinen.

Open coördinatie-methode

Lissabon heeft het aanvullende instrument van een open coördinatiemethode ingevoerd. Dit biedt mogelijkheden voor het delen van ervaring en het vergelijken van vooruitgang. Deze werkwijze moet gehandhaafd worden. Er moeten echter ook bepaalde lessen getrokken worden. De tekortkomingen van de Europese statistieken moeten verholpen worden, zodat de vooruitgang in de toekomst effectiever gemeten kan worden.

Geïntegreerde aanpak

De Europese Unie moet in Stockholm met kracht een geïntegreerde aanpak voortzetten met het oog op het totstandbrengen van een dynamisch en solidair Europa. Onze reactie moet het te Lissabon bereikte evenwicht tussen de juiste macro- en micro-economische beleidsmaatregelen weerspiegelen, alsmede het streven naar investeringen in mensen en ideeën dat de kern van deze aanpak vormt, om dit proces van economische en sociale vernieuwing op gang te houden.

Een Europa dat zijn potentieel realiseert

Als dit lukt, zal de Europese Unie kunnen voortgaan op de weg naar volledige vrijmaking en verwezenlijking van haar potentieel.

Voortgang van het beleid inzake de strategie van
Lissabon

Bijlage 1 bij het verslag van Stockholm

CONCLUSIES VAN LISSABON	VAN WETS- EN BELEIDSVOORSTELLEN VAN DE COMMISSIE	GOEDGEKEURDE WETGEVING	BENCHMARKING EN ANDERE ACTIVITEITEN
EEN INFORMATIE-MAATSCHAPPIJ VOOR IEDEREEN	✓ Actieplan eEurope	✓ Richtlijn over elektronische handel	✓ European Extra-Judicial (EEJ) Network opgericht in april 2000
	✓ Update eEurope 2002 (Nice) (verslag)		
	✓ Telecommunicatiepakket (7 maatregelen)	✓ Richtlijn over het toezicht op instellingen voor elektronisch geld	✓ Econconfidence-website opgezet door de Commissie (http://econconfidence.jrc.it)
	✓ Instelling van de internetdomeinnaam.eu (verordening)	✓ Verordening over ontbundelde toegang tot het aansluitnetwerk	✓ Steun van de Commissie voor het Géant-netwerk (10 maal snellere onderzoeksnetwerken tegen eind 2001)
	✓ Aanpassing van de BTW-regelgeving voor elektronische handel en elektronische facturering (2 richtlijnen)	✓ Verordening over goederen voor tweëerlei gebruik (vergemakkelijkt de uitvoer van hoogtechnologische producten)	✓ eEurope-scorebord (feb. 2001)
	✓ Initiatief eLearning (actieplan)	✓ Verordening van Brussel (regelgeving inzake rechtsbevoegdheid en de erkenning van vonnissen)	
	✓ Mededeling over de organisatie en het beheer van internet		
TOTSTANDBRENGING VAN EEN EUROPESE RUIMTE VAN ONDERZOEK EN INNOVATIE	✓ Gemeenschapsocrooi (verordening)		✓ Benchmarking van het onderzoeksbeleid
	✓ Gemeenschapsmodellen (verordening)		
	✓ Mededeling over de Europese onderzoeksruimte en oriëntaties voor onderzoek (2002-2006)		
	✓ Werkdocument over de wetenschap, de samenleving en de burger		
HET SCHEPPEN VAN EEN GUNSTIG KLIMAAT VOOR HET STARTEN EN ONTWIKKELEN VAN INNOVATIEVE BEDRIJVEN, MET NAME MKB-ONDERNEMINGEN	✓ Mededeling over het ondernemenbeleid	✓ Meerjarenprogramma voor ondernemingen (2001-2006)	✓ MKB-handvest (goedgekeurd in Feira)
	✓ Verslag over concurrentievermogen van 2000		✓ Benchmarking van het ondernemenbeleid: eerste resultaten van het scorebord
	✓ Mededeling over innovatie in een kenniseconomie		✓ Innovatiescorebord

CONCLUSIES LISSABON	VAN WETS- EN BELEIDSVORSTELLEN VAN DE COMMISSIE	GOEDGEKEURDE WETGEVING	BENCHMARKING EN ANDERE ACTIVITEITEN
ECONOMISCHE HERVORMINGEN VOOR EEN VOLTOOIDE EN VOLLEDIG OPERATIONELE INTERNE MARKT	✓ Mededeling over financiële instrumenten voor het MKB		✓ Start van de nieuwe BEST-procedure
	✓ Overheidsopdrachtenpakket (2 maatregelen)	✓ Statuut van Europese vennootschap (goedkeuring na tweede lezing in het EP in voorjaar 2001)	✓ Scorebord voor de interne markt
	✓ Voorstel voor de modernisering van de regels voor de toepassing van de artikelen 81 en 82 (verordening)	✓ Verordening van de Commissie over staatssteun voor het MKB	✓ Verslag van de groep op hoog niveau "Gemeenschappelijk Europees luchtruim"
	✓ Voorstel voor een verdere openstelling van de postmarkt (richtlijn)	✓ Verordening van de Commissie over opleidingssteun	
	✓ Verordening over openbare-diensteisen op het gebied van personenvervoer	✓ Kaderregeling van de Commissie voor staatssteun voor het milieu	
	✓ Verordening over de oprichting van een Europese instantie voor luchtverkeersveiligheid	✓ Kaderregeling van de Commissie voor werkgelegenheidssteun	
	✓ Cardiff-verslag		
	✓ Mededeling over diensten van algemeen belang (bijgewerkte versie van de mededeling van 1996)		
	✓ Mededeling over een internemarktstrategie voor de dienstensector		
	✓ Mededeling over de vooruitgang bij de totstandbrenging van de interne markt voor elektriciteit		
✓ Witboek over een herziene strategie voor het gemeenschappelijke vervoersbeleid			
EFFICIËNTE EN GEÏNTEGREERDE FINANCIËLE MARKTEN	✓ 3e voortgangsverslag over het actieplan voor financiële diensten		✓ Oprichting van een comité van wijzen (comité-Lamfalussy) (juli 2000), tussentijds verslag (nov. 2000), eindverslag (feb. 2001)

CONCLUSIES LISSABON	VAN WETS- EN BELEIDSVORSTELLEN VAN DE COMMISSIE	GOEDGEKEURDE WETGEVING	BENCHMARKING EN ANDERE ACTIVITEITEN
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Mededeling over de actualisering van de richtlijn over beleggingsdiensten ✓ Voortgangsverslag over het actieplan voor risicokapitaal ✓ Mededeling over de strategie inzake financiële verslaggeving ✓ Voorstel voor een richtlijn over aanvullende pensioenfondsen 		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Tenuitvoerlegging van de gedragscode inzake schadelijke belastingconcurrentie van 1997
COÖRDINATIE VAN HET MACRO-ECONOMISCH BELEID: BEGROTINGS-CONSOLIDATIE, KWALITEIT EN HOUDBAARHEID VAN DE OVERHEIDS-FINANCIËN	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Mededeling over de bijdrage van de openbare financiën aan de groei en de werkgelegenheid – verbetering van kwaliteit en houdbaarheid 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Globale richtsnoeren voor het economisch beleid voor 2000 (aanbeveling van de Commissie) 	
ONDERWIJS EN OPLEIDING GERICHT OP HET LEVEN EN WERKEN IN DE KENNISMAATSCHAPPIJ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Aanbeveling over de mobiliteit van studenten, personen in opleiding en leerkrachten ✓ Mededeling over e-learning ✓ Memorandum over onderwijs en levenslang leren 		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Actieplan voor de mobiliteit van studenten, personen in opleiding en leerkrachten
SOCIAL POLICY AGENDA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Een agenda voor het sociaal beleid (mededeling) 		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Europese sociale agenda en scorebord (Europese Raad van Nice)
MÉÉR EN BETERE BANEN VOOR EUROPA: ONTWIKKELING VAN EEN ACTIEF WERKGELEGENHEIDSBELEID		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Werkgelegenheidsrichtsnoeren voor 2001 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Eerste fase van de raadpleging van de sociale partners over de organisatie van het werk
MODERNISERING VAN DE SOCIALE BESCHERMING	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Mededeling over veilige en houdbare pensioenen 		

CONCLUSIES LISSABON	VAN WETS- EN BELEIDSVORSTELLEN VAN DE COMMISSIE	GOEDGEKEURDE WETGEVING	BENCHMARKING EN ANDERE ACTIVITEITEN	
		✓		
BEVORDERING VAN SOCIALE INSLUITING	✓		✓	
	✓	Mededeling over de raamstrategie inzake de gelijkheid van mannen en vrouwen (2001-2005)	✓ Actieprogramma inzake gelijke kansen (2001-2005)	✓ Overeenkomst over doelstellingen om uitsluiting te bestrijden (Nice)
	✓	Voorstel voor een communautair actieprogramma ter bestrijding van uitsluiting	✓ Actieprogramma ter bestrijding van discriminatie (2001-2005)	✓
			✓ Richtlijn over de gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming	✓
			✓ Richtlijn over een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid	✓
MOBILISEREN VAN DE NODIGE MIDDELEN		✓ MEDIA PLUS-programma (2001-2005)	✓ Initiatief Innovatie 2000 van de EIB	
		✓ eCONTENT-programma (2001-2005)	✓ Financiering door het OTO-programma, het Europees Sociaal Fonds en de Structuurfondsen	